

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din (za inozemstvo: 210 din), za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din. Tedenska izdaja za celo leto 50 din. Plača in toži se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23, Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27, Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

Izhaja vsak ponedeljek, sredo in petek

Ljubljana, ponedeljek 3. aprila 1939

Cena posamezni številki din 150

Sporazum se mora skleniti

V Zagrebu so se začela pogajanja za sklenitev sporazuma. Ni seveda pričakovati, da bodo ta pogajanja potekala brez težav, saj pa tudi ne gre za majhne stvari. Toda naj bodo težave še tako velike, sporazum se mora skleniti, ker je državna in nacionalna nujnost, ker bi pomenilo, da se igramo z najsvetejšimi interesi naroda, če v teh napetih časih ne uredimo svojih notranjih zadev. In urediti jih moremo enostavno zato, ker jih moramo. Stiska je uredila in rešila že mnogo težja vprašanja, kakor pa je vprašanje naše sporazumne notranje ureditve države. Saj so meje, do katere more iti ena ali druga stran, zelo jasno začrtane, med temi mejami pa je toliko prostora, da se more skleniti zelo dober in tudi trajen sporazum.

Ne smejo pa se ta pogajanja zavleči, kakor je to tudi že poudaril v proračunski razpravi v senatu min. predsednik Cvetković. Kajti vsako zavlačevanje pomeni slabljenje dobre volje in povečanje težav. Poleg tega pa bi se z zavlačevanjem napravilo tudi ugodno psihološko razpoloženje, ki more bistveno olajšati vsa pogajanja. Zato je treba, da se sporazum sklene hitro in odločno.

Ni pa na vse zadnje niti treba, da bi se v začetku že sedaj rešila prav vsa vprašanja. Popolnoma zadostuje, če se sklenejo okvirna načela in določi vsem ustrezajoči postopek za reševanje vseh manj važnih in postranskih vprašanj. To je potrebno tudi zato, ker je marsikatero teh vprašanj objektivno še premalo proučeno in ker se mora na vsak način določiti tudi neka prehodna doba, da ne bo trpela kontinuiteta naše javne uprave.

Glavno pa je, kar znova naglašamo, da se sporazum sklene in čimprej! Razumljivo je, če se nekateri, ki so skozi leta in leta bili vajeni le na eno ideologijo, ne morejo takoj vživeti v zahteve ljudi druge ideologije. Ta obremenitev starih nazorov pa ne sme biti ovira pri pogajanjih, pri katerih hočemo doseči boljše pogoje za naše novo skupno življenje. Kar je namenjeno bodočnosti, to velja, kar pa je veljalo v preteklosti, to je bilo, to je že odpravljeno.

Predvsem pa je potrebna na eni in na drugi strani vedno živa zavest, da nam ni sporazum samo neka lepa dekoracija ali stvar strankarskega prestiža, temveč življenjska potreba, naravnost jamstvo za ohranitev naše svobode in neodvisnosti. Za visoke ideale, za velike stvari se plačuje tudi visoka cena. Ali pa je za nas kaj višjega in večjega kakor je naša svoboda in neodvisnost? Ali ima sploh še kaj drugega smisel, če ne bi imeli več svobode in neodvisnosti? Silno malo pomembno je vse drugo v primeri z našo svobodo in neodvisnostjo. Zato pa tudi majhni ozir ne smejo ovirati pogajanj za sklenitev sporazuma, ki naj zajamči našo svobodo in neodvisnost.

S tem pa je tudi povedana osnova, na kateri mora sloneti ves sporazum. Vsem nam mora dati več svobode, toda vsem nam tudi proti tujini zajamčiti našo neodvisnost. Olajšati mora nam vsem

življenje, da se naše življenjske sile povečajo in da moremo še z mnogo večjo močjo ko doslej braniti svojo svobodo in neodvisnost, to je našo državno skupnost, ki reprezentira našo svobodo proti tujini.

Nič bolj ne dokazuje potrebo sporazuma kakor vprašanje: Kaj bi nastalo, če bi se pogajanja za sporazum razbila. Ali je kdo, ki

si upa prevzeti odgovornost za ta neuspeh? Ali je kdo, ki si upa pred ljudstvom zagovarjati in opravičevati neuspeh pogajanj?

Situacija je danes takšna, da smejo biti pogajanja za sporazum samo pozitivna, ali pa do njih sploh ne bi smelo priti! Živeli bi pač še nekaj časa v pričakovanju, toda sporazum bi bil še vedno cilj vseh!

Ljudstvo zahteva sporazum, naše gospodarstvo potrebuje sporazum, naša svoboda in neodvisnost sta brez sporazuma ogroženi. Zato je za zagrebška pogajanja samo ena možnost: da so uspešna. V to tudi verjamemo, ker drugače tudi biti ne more. Sporazum je nujnost, pred katero se morajo ukloniti vsi drugi oziri!

Položaj na svetovnem lesnem trgu

Mesečno poročilo C. I. B.

Položaj na mednarodnem lesnem trgu se je v februarju še nadalje utrdil in v začetku leta še ponekod obstoječa vzdržnost kupcev se je umaknila splošni nakupovalni volji. Ta ima svojo utemeljitev ne toliko v ustrežajočem konumu, kakor pa v prepričanju, da za letošnji izvoz pripravljene lesne zaloge komaj skopo pokrivajo potrebe in da zato v nadaljnjem razvoju ni pričakovati nobenega padca cen, temveč je nasprotno dvigajoča se tendenca mnogo bolj verjetna.

Najbolj jasn izraz za to naziranje kaže sprejem ruskega blaga v Angliji in tudi v Franciji in Nizozemski. Ko je namreč Eksportles na podlagi nadpisov prvih, dne 20. januarja objavljenih količin del teh množin odpovedal, je bila dne 18. februarja ponujena na angleškem trgu druga količina lesa, toda na podlagi za 10 šilingov zvišanih cen. Čeprav so britanski krogi označevali ta ukrep kot pretiran, so vendarle v kratkem sledila povpraševanja za 150.000 standardov, to je za še enkrat več, kakor pa so znašale ponujene količine. V treh tednih pa ni bila prodana samo vsa ponujena količina, temveč še 20.000 standardov več.

V začetku marca je bilo prodano že okoli 40% švedske, finske in ruske kvote in čez 50% poljske, torej tudi v vsakem pogledu zadovoljiv rezultat. Od vseh lesnih izvoznikov zahtevane cene so povprečno skoraj brez izjeme za 25 do 35 šilingov nad lanskimi najnižjimi. Med odločujočimi izvozniki je želja, da se obdrži dvig cen v zmerni višini in da se špekulativna hausse na vsak način prepreči. To je zlasti potrebno zato, ker je dvigajoča se tendenca na lesnih trgih v nekem nasprotju z gospodarskim razvojem v večini držav. Ta je namreč zelo oviran zaradi negotovega mednarodnega političnega položaja — ter je mestoma povzročil stagnacijo. Ker so cene za les v lanskem poletju tako zelo padle, da ni bila produkcija več rentabilna, je neko zvišanje cen ne samo upravičeno, temveč tudi potrebno. Sedanja višina cen pa se, kakor vse kaže, že približuje oni višini, ki je v interesu stabilnega tržnega položaja zaželen in bi nadaljnji dvig cen mogoč povzročil reakcijo, kakor je ta nastopila lansko leto.

Velika Britanija je, kakor doslej vedno, sprejela največje količine in nakupi iz Kanade ter iz ETEC držav so verjetno dosegli že višino 800.000 do 1.000.000 standardov. Tudi Nizozemska je že zaključila znatno več ko polovico onih kupelj, kakor v preteklem letu in enaka poročila prihajajo tudi s francoskega in belgijskega

trga. Nemčija je sklenila s Finsko zelo bistvene kontrakte ter je v neprestanih pogajanjih s svojimi srednje-evropskimi dobavitelji, dočim za švedski les dovoljenja še niso bila izdana in zato tudi še ni bilo nikakih pomembnejših zaključkov za ta les.

Izgledi za nadaljnji razvoj lesnega trga se morajo označiti kot dobri, pod pogojem, da ne bo nobenega nepričakovanega skoka cen, ki bi mogel izzvati reakcijo, katere posledice ne bi mogel danes nihče presoditi.

Celotni izvoz iz 12 evropskih držav in Severne Amerike je znašal v januarju 2.028.000 m³ proti 2 milijonoma 115.000 m³ lani in se je

torej zmanjšal za 41%. Glede dobavljenih vrst pa so nastale precejšnje razlike. Dočim je izvoz mehkega, rezanega okroglega lesa narastel od 171.000 na 208.000 m³ in izvoz mehkega lesa v letošnjem januarju v primeri z lanskim od 218.000 na 259.000 standardov, je izvoz jamskega lesa nazadoval od 150.000 na 114.000 in papirnatega lesa od 298.000 na 254.000 m³.

Izvoz mehkega lesa iz severnih držav se je povečal, kar je posledica znatnih nakupov v decembru in januarju. Močno zvišanje izvoza se mora konstatirati za Kanado in Romunijo, dočim je izvoz iz Češke Slovaške in Latiške precej znatno nazadoval.

Bata zgradi nove tovarne v Jugoslaviji

Nekateri naši listi poročajo, da namerava zgraditi Jan Bata veliko tekstilno tovarno v Brčkem, poleg tega pa še veliko usnjarno in predelovalnico surovih kož. Naši listi poročajo o tem z odobravanjem v listi otroški naivnosti mladih narodov, katerim je vsak nov fabrični dimnik že velikanski dobiček. Samo to še čakamo, da bi ti otroški gospodarstveniki začeli hvaliti, kako veliko uslugo nam bo napravil tujec Jan Bata, ker bo oviral razvoj domače industrije.

In to bo efekt nameravane nove Bafine tekstilne fabrike. Kajti tekstilnih tovarn imamo v Jugoslaviji že skoraj zadosti, kar pa jih manjka, pa bi jih mogli ustanoviti še sami. Prav nič pa ne potrebujemo, da nam tuji kapital ustanavlja te fabrike in da si on prilasča zaslužek, ki bi ga mogli imeti domači ljudje. Da znajo naši ljudje voditi tekstilne tovarne, za to imamo brez števila dokazov in v Jugoslaviji imamo že tako množico prvovrstnih in najmodernejše urejenih tekstilnih tovarn, da jih tudi Bata ne bo postavil lepših. Samo da naše domače tovarne nimajo one ga sistema do delavcev, kakor je uveden v Bafinih tovarnah in ki ga zavedno delavstvo v naprednih državah prav odlično odklanja. In mislimo, da je tudi v tem prav tehen razlog, da se za nadaljnje širjenje Bafinih podjetij in Bafinega sistema pri nas lepo zahvalimo.

Industrializacija Jugoslavije res še ni niti primeroma dokončana. Značilno pa je, da se Bata zanima samo za izdelovanje predmetov, ki so najbolj neobhodno potrebni in kjer je rentabilnost najbolj verjetna. Tako izdeluje Bata čevlje, nogavice, kavčukaste izdelke, pnevmatiko, sedaj bo začel še tekstilno blago, usnje in bogve kaj še. Ali ima morda Bata kar monopol

za industrije v Jugoslaviji?

Te Bafine ekspanzije v Jugoslaviji je že kar preveč in dokaz skrajne lahkomišljenosti ter gospodarske nesposobnosti bi bilo, če bi pustili, da se še naprej tako neovirano širi pri nas Bata.

Povsod drugod po svetu ne dopuščajo, da bi tuja podjetja ustanavljala konkurenčna podjetja domačim. Le pri nas se kaj takega trpi in pri tem je naša industrija še tako mlada, da pač zasluži vsaj nekaj zaščite.

Nekateri bi radi naslikali Bato kot domače podjetje, ker ima v Borovem tovarno, nekaj hiš v Jugoslaviji in pa podružnico že v vsaki vasi. Samo za čisto nepoučene ljudi pa so to znaki domačega podjetja. Za gospodarske ljudi pa je znak domačega podjetja v tem, kje se porabi čisti dobiček podjetja! In tu bi si dovolili vprašati: Kdo pa ima večino delnic pri podjetju v Borovem? Ali morda domačini?

Koliko narodnega davka pa plačuje to podjetje? Kje pa je katera slovenska kulturna ustanova, ki more med svoje dobrotnike šteti tudi delniško družbo Bata? Menda vendar ne bodo naši naivni ljudje šteli celostranske inserate v naših listih kot dokaz Bafinega razumevanja za naše kulturne institucije?

Neoprostljiva lahkomišelnost je, tujemu velepodjetju tako na široko odpirati vrata, kakor jih mi odpiramo Bafi. In zato je nedopustno, da bi dovolili, da zgradi Bata pri nas še tekstilne tovarne in usnjarne, ker imamo teh podjetij pri nas že zadosti; kolikor jih še ne bi imeli, pa jih moremo ustanoviti sami.

Industrializaciji Jugoslavije res ni treba, da bi jo izvedel — Bata, industrializacija Jugoslavije ne sme postati Bafin monopol!

Ministrski predsednik Cvetković se je sestal z dr. Mačkom

V soboto popoldne je prišel z zagrebškim brzovlakom v Zagreb min. predsednik Dragiša Cvetković. Po lepem sprejemu na kolodvoru se je odpeljal predsednik vlade v letovišče zagrebškega župana na Rebru, kmalu nato pa na stanovanje dr. Mačka. V razgovoru z dr. Mačkom je ostal 10 minut, nakar se je vrnil na Rebro. Obisk je imel le vljudnostni značaj, pogajanja z dr. Mačkom pa se začne danes v ponedeljek.

Vsa Jugoslavija želi, da bi se končala srečno.

Takšne agitacije ne bomo trpeli

Prijatelj lista nam sporoča, da so v Tržiču in na Gorenjskem naši gospodarski ljudje silno ogroženi nad delavnostjo nekega tujega zastopnika. Dotični gospod misli, da ni zadosti, da mu naša država daje priliko za naravnost bogat zaslužek, temveč da mora tudi zamažati, če dela prav intenzivno protinarodno propagando. Ta gospod ustanavlja v Tržiču neko neslovensko tajno organizacijo in zlorablja svojo službo tudi v to, da sili ljudi, ki so odvisni od podjetja, pri katerem ima vpliv, da se vpišujejo v to njegovo protislovensko organizacijo. Poroča se nam nadalje, da skuša dotični gospod vplivati na naše ljudi tudi z raznimi alarmantnimi vestmi, za katere imamo pri nas zelo učinkovito sredstvo v določilih zakona za zaščito države. Če se hoče dotični gospod s temi določili podrobneje seznaniti, se mu k temu lahko pomaga.

Naj si dotični gospod zapomni! Potrpežljivost naših oblasti do tujih zastopnikov je v resnici silno velika, nikakor pa ni brezmejnja. To bo dotični gospod tudi spoznal, če današnje naše opozorilo ne bo zaleglo. Kajti takšne protinarodne propagande pri nas res ne bomo trpeli, najmanj pa od tujih zastopnikov, ki naj bodo veseli, da morejo neovirano pri nas delati lepe zaslužke.

Dospelost neposrednih davkov

Davčna uprava za mesto Ljubljano objavlja, da dospe v smislu čl. 148. zak. o neposrednih davkih v II. četrtletju 1939. v plačilo:

dne 1. aprila 1939. II. četrtletni obrok zgradarine, pridobnine, rentnine, družb. davka, davka na neoporene osebe, davka na poslovnih promet in vojnice;

dne 15. avgusta 1939. I. polletni obrok zemljarine.

Podrobnejša pojasnila so razvidna iz razglasov, nabitih na uradni deski davčne uprave za mesto v Ljubljani in mest. poglavarstva v Ljubljani.

Trgovine na veliko soboto

Uprava Združenja trgovcev v Ljubljani sporoča:

Trgovine na debelo in njihove pisarne morajo biti zaprte ves popoldne. Vse druge trgovine morajo zapreti svoje obratovalnice ob 17. uri, razen delikatenskih, ki morejo biti odprte do 19. ure. Kupujoče občinstvo se vljudno naproša, da to upošteva in si pravočasno nabavi potrebščine.

Naročajte »Trgovski list«!

Delo Zveze industrijcev

Iz poslovnega poročila gen. tajnika dr. Golie

Zaradi številnih občnih zborov trgovskih združenj, plenarne seje Zbornice za TOI in občnega zbora Društva industrijcev in veletrgovcev smo mogli le čisto na kratko poročati o seji uprave Zveze industrijcev. Zato objavljamo danes daljši izvešček iz poročila generalnega tajnika dr. Golie.

Naša izvozna trgovina je že leto dni v znamenju stalnega nazadovanja izvoza v devizne države, kar je povzročilo pomanjkanje deviz za plačilo surovin in ostalega blaga, ki ga uvažamo iz neklirinskih držav. Kot prvi protiukrep je izdala Narodna banka odredbe o omejitvah dodeljevanja deviz podjetjem, katerih lastniki ali solastniki so inozemci. ZI je imela mnogo truda, da je v zvezi s temi odredbami preprečila opasnije motnje v obratovanju naših industrijskih podjetij, zlasti naših velikih tekstilnih industrij, od katerih nemotenega obratovanja je odvisen obstoj tisočev in tisočev naših domačih delavcev. Vendar pa je Narodna banka vse do srede meseca januarja v splošnem krila vso domačo potrebo na devizah, četudi so morali poedini prosilci dalj časa čakati na rešitev svojih prošelj. Spričo poostitve stanja glede deviz je bila Narodna banka prisiljena k nadaljnjim ukrepom. Kontrola uvoza iz neklirinskih držav se je v znatni meri razširila. V načelu se temu ukrepu ne more ugovarjati. Potrebno bi pa bilo, da v komiteju za uvoz sodelujejo tudi praktični strokovnjaki, ki morejo pravilno oceniti, če se more enakovredno blago nabaviti v kliringu ali pa nadomestiti z domačim proizvodom. Zgodilo se je, da je komitej za uvoz nekaj časa odklanjal prošnje naših tovarn usnja

za uvoz kvebracho-ekstrakta, čeprav je znano, da se brez uporabe kvebracho-ekstrakta, ki se v določenem razmerju meša z domačimi strojili, ne doseže kvaliteta usnja, ki bi bila enakovredna inozemskemu. To vprašanje se je končno uredilo na ta način, da se devize za uvoz kvebracha dodeljujejo po višjem tečaju.

Najvažnejše surovine, katere moramo nabavljati za devize, sta poleg nekaterih surovin za našo kemično industrijo bombaž in volna. Poročevalec je ponovno osebno opozoril pristojne činitelje v Narodni banki in v finančnem ministrstvu ter tudi v finančnem odboru in v plenumu Narodne skupščine na grozečo krizo v preskrbi industrije s surovinami. Kar se tiče bombaža, je zamisel Narodne banke ta, da se uvoz iz deviznih držav deloma nadomesti z nakupom bombaža v Turčiji, ki je sicer nekoliko dražji, a se plačuje v kliringu, deloma pa s kompenzacijskimi nabavami bombaža v Egiptu. Dvomljivo je, da li je ta zamisel praktično izvedljiva. Poročča se tudi delna nadomestitev bombaža z raznimi umetnimi vlakni. S primesjo umetnih vlaken pa se kakovost in zlasti trpežnost blaga poslabša, ne da bi se znižali stroški proizvodnje. Zato je razumljivo, da se naša tekstilna industrija tudi za to zamisel ne more ogreti. Zavedati se moramo, da je položaj težaven. Javljeno nam je, da so nekatera podjetja zaradi pomanjkanja surovin že reducirala obratovanje. Tako je trdila Jugobruna v Kranju odpustila okrog 80 delavcev, trdila Semperit v Kranju okrog 40 delavcev.

Pospeševati je treba izvoz v devizne države

Razumljivo je, da se izvoz v devizne države ne more prav razgibati, dokler ne nudi država našemu izvozniku primerne pomoči. Znano je, da se izvozniku obračuna 25% izvoznikiških deviz po nizkem uradnem tečaju ter da mora izvoznik tudi ostalih 75% izvoznikiških deviz prodati na borzi po uradnem tečaju, ki zaostaja za stvarno vrednostjo dotične valute. Ta davščina preprečuje izvoz v devizne države. Tečajne razlike, ki se dosežejo pri obračunavanju izvoznih deviz, ne gredo v korist Narodne banke, temveč v korist državnega erarja za finančna plačila v inozemstvu, dočim se obračunavajo devize za državne nabavke v inozemstvu po normalnem tečaju. S tem da se dosežejo proračunski prihranki. Mnenja pa smo, da je ta uspeh več ali manj fiktiven, ker je škoda zaradi nazadovanja izvoza v zvezi s tem znatno večja. Vztrajati moramo zato pri zahtevi, da se obračunavajo izvoznike devize po stvarni vrednosti. Razen tega je treba v večji meri pospeševati izvoz z izvoznimi premijami.

Tudi v prometu s klirinskimi državami so nekatere težave. Zaradi nenadnega padca klirinske marke so bili nekateri naši lesni izvozniki občutno prizadeti. Glede plačilnega prometa z Nemčijo so pritožbe na dnevnem redu. V konkretnem primeru je nemški kupec poravnal račun za blago, ki je bilo izvoženo meseca novembra 1938., v mesecu decembru pa je obračunsko blagajna plačilo zavrnila, češ da je kontingent prekoračen. Dotični nemški kupec je izvršil ponovno plačilo februarja 1939., pa je bilo tudi to ponovno plačilo zavrnjeno. Na zadnji seji Strokovnega odbora za lesne proizvode se je ugotovilo mnogo sličnih primerov. Jasno je, da se tu izigravajo interesi naših lesnih izvoznikov, pri čemer posebej poudarjamo, da

je v vseh teh primerih pristojno nemško uradno mesto izdalo devizno potrdilo ter je smel torej naš izvoznik upravičeno domnevati, da sme blago odpremiti brez vsakršnega rizika glede plačila. V stvari smo osebno posredovali pri Narodni banki, ki je stopila v stik s pristojnimi nemškimi mesti, ter nam je dala pri ponovni intervenciji zagotovilo, da se od 1. aprila t. l. dalje taki primeri ne bodo več ponavljali. Razpravo o teh in sličnih pritožbah bomo pokrenili na zasedanju Nemško-jugoslovanskega lesnega odbora v Würzburgu. Zaradi predolgih plačilnih rokov je padlo zanimanje naših lesnih izvoznikov za nemški trg.

Nasprotno je pa prišlo v klirinskem prometu z Italijo do izravnanja salda. Precejšnje vznemirjenje je povzročila vest o nameravani koncentraciji italijanskega uvoza jugoslovanskega lesa. Mnenja smo, da taka ureditev ne bo koristila niti interesom italijanskega uvoza, niti interesom naše ga izvoza.

V zvezi s poročilom o trgovinsko-političnih zadevah je omeniti še naš

novi trgovinski sporazum s Francijo,

po katerem bomo mogli v bodoče v Francijo za 40% več izvažati, kakor pa bomo uvažali. Med drugim se nam je priznal k dosedanjemu kontingentu 10.000 ton lesa še nadaljnji kontingent 65.000 ton gradbenega lesa. Od skupnega kontingenta 75.000 ton odpade 33.000 ton na Francijo in 42.000 ton na Alžir. Za dodatni kontingent 65.000 ton se nam je priznal preferencial v znesku 60 frankov za tono gradbenega lesa. Kolikor bi se izkazalo, da dogovorjeni preferencial ne zadostuje, da se bodo dogovorno iskala nadaljnja sred-

stva za premiranje našega lesnega izvoza v Francijo tako, da se bo na vsak način omogočilo izkoriščanje določenih kontingentov.

Začetkom tega leta nas je presenetila vest

o nameravanem linearnem povišanju železniške tarife.

Kakor znano, se je zadnje povišanje tarife izvršilo dne 1. junija 1938. Takrat so se določili posebni tarifni stavki za 15tonske tovore ter pri uporabi 15tonskih vagonov v večini primerov ni razlike nasproti prejšnji tovarnini. Za proge z omejeno tovarno težo so se predvidele posebne določbe glede uporabe 15tonske tarife, ki so pa žal pomanjkljive ter ne zadostajo. Naša prizadevanja radi primerne spremembe dotičnih določb niso uspela ter je uporaba 15tonske tarife na vicinalnih progah pogosto praktično nemogoča. Sedaj nameravajo linearno povišanje tarife je tem občutnejše, ker zadene enakomerno vse vrste tovorov brez ozira na njihovo vrednost. Na zahtevo gospodarskih korporacij je bil sklican Tarifni odbor, ki pa je bil postavljen takorekoč pred izvršeno dejstvo. Nova tarifa je že natisnjena ter bo stopila dne 1. aprila t. l. v veljavo. Pri izvozu je izvezitih 18 pozicij aneksa, med drugimi rezan in tesan les ter les za sodčke in zaboje od posameznih v aneksu navedenih postaj v dravski banovini do Bakra in Sušaka. Nadalje so izvezti pri izvozu razni finalni lesni izdelki in pohištvo, solna in žveplena kislina, aluminijev hidrat in kuhinjska posoda. Pri uvozu je izvezitih 16 pozicij aneksa, med drugim cinkova ruda, staro železo, surov bombaž, loj, žveplo, žvepleni cvet ter amonijev nitrat. Skušali bomo doseči, da se od zvišanja izvezimo še drugi predmeti.

Nato je poročal dr. Golie o invalidski uredbi ter zlasti naglasil, da bo treba pri sestavi pravilnikov za izvrševanje uredbe razčistiti celo vrsto vprašanj.

V izjavo smo prejeli

načrt novega carinskega zakona.

Predlagali smo nekatere spremembe, tako zlasti nekaterih rokov. Predlagali smo nadalje poenostavitve postopka pri carine prostem uvozu surovin ter pri ugodnostnem carinjenju strojev. Izrekli smo se za poenostavitev carinskega postopka sploh. Sedanji stroški carinjenja so v mnogih primerih

odločno previsoki ter naj se z uvedbo uradnega carinjenja znižajo. Končno smo se izjavili proti temu, da bi izgubila mariborska carinarnica značaj glavne carinarnice.

Z ozirom na vedno se ponavljajoče spore med industrijskimi podjetji in dimnikarskimi mojstri smo predlagali, da se izvzamejo od obveznega čiščenja po dimnikarskem mojstru tovarniški parni kotli, njih dimni odvodi in tovarniški dimniki v vseh onih primerih, ko obstoječa kurilna naprava omogoča popolno izogrevanje kuriva. Nadalje smo predlagali, da se ukine v sedanji dimnikarski tarifi predvideni pribitek za dela izven sedeža dimnikarskega mojstra, ker smatramo, da je tak pribitek spričo obveznega čiščenja po rajonskem dimnikarskem mojstru neupravičen.

Tajništvo je posredovalo pri ureditvi nekaterih mezdnih sporov, tako pri šamotni tovarni v Celju, pri trdki Adolf Mergenthaler v Ljubljani ter pri trdki Ludvik Šiftar v Murski Soboti. V vseh teh primerih se je nastali mezdni spor obojestransko zadovoljivo uredil. Meseca januarja t. l. so se vršila pogajanja z delavskimi organizacijami radi revizije kolektivne pogodbe za tekstilno stroko. Do sporazuma ni prišlo ter so se morala pogajanja brezuspešno prekiniti. Dne 1. februarja t. l. je zato nastopilo v tekstilni stroki brezpogodbno stanje. Tekstilna podjetja so delavstvo obvestila, da bodo navzlic prenehanju veljavnosti kolektivne pogodbe še nadalje izvajala določbe splošnega in tarifnega dela dosedanje kolektivne pogodbe ter da bodo delavstvu do nadaljnjega plačevala dosedanje mezde.

Delo odsekov

Lesni odsek je sestavil kalkulacije o produkcijskih stroških in prodajnih cenah lesnih izdelkov ter je dostavil te kalkulacije s poročilom o splošnem položaju lesne stroke vsem davčnim upravam. Nadalje je lesni odsek razpravljal o novih uzanceh za trgovino z lesom. Lesni odsek se je odločno izjavil proti nameravani uvedbi nove takse za plavljenje in splavljenje lesa, kakor tudi proti načrtu uredbe o tovorjenju in žigosanju lesa.

Ustanovilo se je Mariborsko poverjenišvo ZI. Kot člani tega poverjenišva so se določili gg. inž. Oskar Dračar, Josip Hutter in Dragotin Roglič, ki so si izvolili za svojega načelnika g. inž. Oskara Dračarja. Že dne 17. junija 1938. se je pričelo v Mariboru z rednimi uradnimi dnevi.

tem prevzela jamstvo za poljske meje. Izjava Chamberlaina je napravila po vsem svetu največji vtis. Nemški listi seveda niso zadovoljni in pravijo, da je to jamstvo čisto odveč, ker niso Nemci nikdar ogrožali poljske neodvisnosti. Francoski in drugi listi pa pišejo, da je angleško jamstvo za poljske meje najvažnejši dogodek v povojni zgodovini Evrope.

Na seji franc. ministrskega sveta je dejal zun. minister Bonnet, da ima Chamberlainova izjava o jamstvu poljskih mej ta cilj, da parira vsako iznenadenje, dokler se vodijo pogajanja za sklenitev obrambnega pakta.

Anglija sedaj ne jamči le za meje Švice in Nizozemske, piše »Petit Parisien«, temveč tudi za meje Poljske in da bo jamčila tudi za meje Rumunije.

Anglija nadaljuje pogajanja za sklenitev obrambnega pakta proti napadalcem. Chamberlain bo podal izjavo, da Anglija jamči tudi za meje Rumunije. Poleg Rumunije pa bo k novemu obrambnemu bloku pristopila tudi Turčija.

Kardinal Verdier je poslal v imenu francoskih nadškofov Daladieru pismo, v katerem odobrava njegov govor ter mu zagotavlja pomoč katoličanstva za ohranitev neodvisnosti in varnosti ter za ohranitev one civilizacije, ki hoče očuvati resnično svobodo in enakost vseh ljudi ter krščansko bratstvo.

»Osservatore Romano« je objavil skoraj v celoti Daladierov govor ter dostavil, da je napravil govor kljub svoji odločnosti zelo dober vtis.

Hitler je imel v soboto zvečer v Hamburgu velik govor. Uvodoma je polemiziral proti Angležem, ki dele vse narode v krepstne in nekrepostne. Kateri narod je krepstven se ne ve, gotovo pa je to, da si je komaj 46 milijonov močni angleški narod podvrget eno četrtino sveta z nekrepostnimi metodami. Nato je nastopil Hitler proti temu, da se Anglija vmešava v stvari, ki se dogajajo v nemškem življenjskem prostoru. Če se Nemci ne brigajo za to, s kakšno pravico se pobijajo Arabci v Palestini, se tudi Angleži nimajo vmešavati v zadeve nemškega življenjskega prostora. Nemčija tudi ne more dovoliti, da bi Anglija mirno zbiralala svoje trbante proti njej, ker današnja Nemčija ni predvojna Nemčija. Kdor bi šel za Angleže po kostanj v Jerjavico, si bo pošteno ožgal prste.

Hitler je nato dejal, da ne sovraži češkega naroda. Angleži pa naj vedo, da so glavne stare stavbe v Pragi sezidali Nemci in ne Angleži. Češko ozemlje je bilo tisoč let v nemškem življenjskem prostoru. Proti neodvisnosti Češkoslovaške da je nastopil samo zato, ker je bila določena za to, da napade nemški narod in uniči njegovo industrijo. Ta letalska baza proti Nemčiji se je morala likvidirati. Ker pa Češka tudi po septembru ni hotela prenehati delovati proti Nemčiji, smo jo združili z Nemčijo.

Miru je storila Nemčija s tem veliko uslugo in zato je sklenil, da bo prihodnji dan stranke: dan miru. Nemčija noče napasti drugega naroda, ne pusti pa, da bi se drugi vmešavali, kako zgradi svoje odnose z drugimi narodi. Kajti Nemčija je velikanski producent in velikanski konsument.

Nemčija je sklenila pomorski sporazum z Anglijo le v želji, da ne bi nikoli več prišlo do vojne med njo in Anglijo. Če te želje v Angliji ni več, bo to sprejela Nemčija čisto mirno, ker je samozavestna. To pa je, ker je močna. Zato se bo tudi še nadalje oboroževala. Nihče ne bo več Nemčiji izbral orožja iz rok in nemški narod je vedno pripravljen pomečiti se z drugim.

Hitler je nato govoril o osi Rim-Berlin ter dejal, da je ta trdnja, ker je zasnovana na razumskih zaključkih in na idealizmu. Ta zveza je zato vse drugače močna kakor pa le zaželena enotnost med demokratično Anglijo in boljševiško Rusijo. Hitler se je še spomnil Francove znage, nato pa prešel na nemško politiko v bodočnosti. Danes se more Nemčija zanesti le na svojo moč, ne pa na sodelovanje narodov. Nemčija je bila pred njim igrača drugih sil, danes pa je respektirana. Naj sklepa pakte, kdor hoče, on se na nje poživlja, ker zaupa silni nemškega naroda, ne pa papirju.

Poljski zun. minister Beck je prišel v nedeljo v London. Po poročilih angleških listov bo razpravljal z angleškimi državniki o naslednjih vprašanjih: sklenitev obrambne zveze med Anglijo in Poljsko, najem angleškega posojila v višini 20 milijonov funtov, izselevanje Židov iz Poljske in o položaju Gdanskega, ker se Poljska noče odreči nobeni svoji pravici v tem mestu.

Poveljnik v Klajpedi je izjavil, da je dobil od Hitlerja povelja, da napravi iz Klajpede pomorsko trdnjavo.

Naša rudarska proizvodnja narašča

V februarju se je povečala proizvodnja naslednjih rud: železne, manganske, kromove, bakrene, antimonske, boksita, pirita, zlatonosnega kremenja in surovega magnezita. Na novo se je začela pridobivati molibdenska ruda.

Proizvodnja je znašala:

rude	januarja	februarja	+/-
bakrene	83'3	86'9	4'3
svinčenocinkove	68'1	69'2	1'6
železne	37'5	51'6	37'5
boksita	20'9	28'8	37'6
pirita	11'3	12'8	13'8
zlatonosnega krem.	2'7	4'0	48'9
surov. magnezita	2'6	3'3	27'3
kromove	2'3	2'7	15'7
antimonove	1'4	1'8	29'3
manganove	0'2	0'4	50'3

Proizvodnja molibdenove rude pa je dosegla v februarju 10 ton.

Danes zvečer občni zbor Združenja trgovcev v Ljubljani

Združenje trgovcev v Ljubljani obvešča p. t. članstvo, da bo 58. redna letna skupščina Združenja v ponedeljek dne 3. aprila t. l. ob 20. uri zvečer v Trgovskem domu.

Politične vesti

Ker je odstopil bolgarski gradbeni minister Panev, bo v kratkem izvršena rekonstrukcija bolgarske vlade. Ministrski predsednik Kjuseljanov odputuje v kratkem v Berlin, na potu pa se bo ustavil v Beogradu.

Ameriški vladi prihajajo iz Evrope poročila, da se bo politična napetost v kratkem zopet poostрила. Totalitarne države hočejo baje doseči drugi Monakovo za zapadne države. Zato želi washingtonska vlada sodelovati pri miru brez vda. Odločni ton Daladierovega goja in sklep britanske vlade, da poveča angleško vojsko, smatra ameriški tisk kot znak, da se je splošna polit. situacija zboljšala.

»La Tribune de Genève« objavlja poročilo iz Berlina, da bo trajal v nemški politični aktivnosti do 20. aprila nekaj odmor, potem pa se bo zopet začela stara aktivnost. Podobno piše tudi pariški »Temps«, ki dostavlja, da bo v času odmora bolj aktivna italijanska politika, da ne pride do pomirjenja.

V angleški spodnji zbornici je podal min. predsednik Chamberlain izjavo, da bo Vel. Britanija priskočila Poljski, če bi bila ogrožena njena neodvisnost, na pomoč z vsemi svojimi silami. Izjavil je nadalje, da je bila o tem obveščena poljska vlada. Isto stališče zastopa tudi francoska vlada. Anglija je s

Denarstvo

Ljubljanska kreditna banka

Dne 1. aprila je bil občni zbor delničarjev Ljubljanske kreditne banke pod predsedstvom Ivana Jelačina.

Iz poročila, ki ga je podal glavni ravnatelj Krofta, posnemamo, da je v minulem letu lepo napredovala realizacija starih angažmanov, tako da je mogla banka likvidirati znatne vsote starih vlog in upnikov, od katerih je od sedaj likvidirala okroglo 54%.

Znatno pa se je razširilo novo poslovanje in je posebno razveseljeval porast novih vlog, ki so se dvignile v minulem poslovnem letu za 45% na 150 milij. dinarjev in še stalno naraščajo.

Ob koncu leta je imela banka v novem poslovanju nad 50 milijonov dinarjev takoj razpoložljivih sredstev, kar predstavlja 33% vseh novih naložb in dokazuje veliko likvidnost novega poslovanja.

Občni zbor je odobril poslovno poročilo in bilanco zavoda za leto 1938., ki izkazuje porast skupnih debitorjev od din 189,679.157 na din 191,783.838, skupnih vlog in kreditorjev od din 263,733.850 na din 290,764.403 in povečanje bilančne vsote od din 325,966.738 na din 346,923.980. Podružnice so poslovale zadovoljivo, industrije iz koncerne banke so dosegle ugodne rezultate in z malimi izjemami plačajo vse odgovarjajočo dividendo. Stanje realitet se je zmanjšalo od din 30,290.742 na din 27,053.330 zaradi odprodaje nekaterih objektov. Zaradi razširjenega novega poslovanja se je znatno dvignil obrestni donos.

Od čistega dobička 2,753.844'49 dinarjev se je dodelilo rezervam in pokojninskemu skladu dinarjev 1,716.503'— ter se je določila 4% dividenda na prioritetne delnice za leto 1938.

Pri volitvah v upravo so bili izvoljeni vsi izstopajoči dosedanji člani uprave, in sicer gg. inženir Oskar Dračar, dr. Ernest Rekar, Herbert Woschnagg in Jakob Zadravec in med letom v upravo ko-optirani član dr. Ivan Bole, predsednik in generalni ravnatelj Jugoslovanske zavarovalne banke »Slavija« v Ljubljani. V nadzorstvo so bili ponovno izvoljeni vsi dosedanji člani gg. inž. Dušan Sernee, Viktor Naglas, Miloš Oset in Mirko Stepič, na novo pa primarij dr. Alojz Kunst iz Ljubljane.

Občni zbor PAB

V nedeljo je bil občni zbor delničarjev Priv. agrarne banke. Občnemu zboru je predsedoval novimenu predstnik Stjepan Barič, bivši minister in pristaš bivše Hrvatske ljudske stranke. Takoj po otvoritvi je predlagal vdanostni brzojavki kralju in knezu-namestniku ter pozdravni brzojavki predsedniku vlade in fin. ministru. Nato je bil prečitán ukaz o imenovanju treh novih članov uprave, in sicer univ. prof. dr. Poštića iz Zagreba, župana Novega Sada g. Milosavljevića in trgovca Didića iz Aleksinca. Občni zbor pa je izvolil za člane uprave min. pred. v p. Andrijo Radovića (iz Črne gore), direktorja Antona Končana iz Ljubljane in trgovca Ibrahim Ethemovića iz Brčkega. PAB bo tudi letos izplačala 3% dividendo, t. j. 15 din od delnice.

Uradni tečaji za april

Minister za finance je predpisal za april naslednje uradne tečaje:

1 napoleon	305'—
1 zlati turški lira	346'50
1 angleški funt	238'—
1 ameriški dolar	50'80
1 kanadski dolar	50'40
1 nemška marka	14'—
1 zlot	8'30
1 belga	8'50
1 pengö	9'—
1 braziljski milreis	2'65
1 egiptovski funt	238'50
1 palestinski funt	238'—
1 urugvajski pesos	16'—

1 argentinski pesos	10'70
1 čilski pesos	1'36
1 turška papirn. lira	35'—
100 albanskih frankov	1635'—
100 francoskih frankov	134'60
100 švicarskih frankov	1142'50
100 italijanskih lir	233'—
100 nizozemskih gold.	2700'—
100 bolgarskih levov	45'—
100 romunskih lejv	33'50
100 danskih kron	1180'—
100 švedskih kron	1218'—
100 norveških kron	1180'—
100 pezet	180'—
100 drahem	39'—
100 češkoslov. kron	151'—
100 finskih mark	103'—
100 letonskih lat	788'—
100 iran. (perz.) rialov	110'—

Tem tečajem je že prištet pribitek »prim.«.

Položaj na borzi znatno boljši

Na beograjski borzi je vladalo pretekli teden precejšnje mrtvilo in je bila javna roka skoraj edini kupec. Tudi tečaji so se le neznatno spremenili, kakor je razvidno iz spodnje tabele:

24. 3.	31. 3.
vojna škoda	465'50 465'50
investicijsko pos.	100'50 101'—
4% agrarne	61'50 62'25
6% begluške	90'— 90'25
6% dalmat. agr.	89'75 89'50
7% Blair	92'— 93'25
7% Seligman	100'— 100'—
8% Blair	100'— 100'50
7% stabilizacijsko	98'50 98'—

Skupni promet je znašal 9,5, za 2,8 milijona din manj ko prejšnji teden.

Na deviznem trgu ni bilo nobenih sprememb ter je bil funt po 238 oz. 258, klirinška marka pa po 13'80 din.

Ves promet je znašal 28,3, za 6,05 milijona več ko prejšnji teden.

* Okenske devize bodo mogli od- slej pooblašteni denarni zavodi uporabljati 2/3 za blagovna in 1/3 za neblagovna plačila svojih komiten- tov. Te prodaje pa so dopustne tu- di v bodoče le po borzi.

Jubilejni občni zbor

Združenja trgovcev v Logatcu

V nedeljo dne 26. marca je bila ob 14. uri v prostorih gostilne Škrl v Logatcu redna letna skupščina Združenja trgovcev, katere se je udeležilo 61 članov in članic. Skupščino je vodil predsednik Stanko Lenarčič, ki je takoj po otvoritvi pozdravil zastopnika Zbornice za TOI zbor. svet. Frana Tavčarja in zastopnika Zveze trg. združenj g. A. Killerja. Nato se je spomnil umrlih članic Marije Srimšek in Ivane Tršar ter so zborovalci pietno počastili njun spomin.

V imenu Zbornice je pozdravil nato zborovalce

zbornični svetnik Franjo Tavčar.

Čestita združenju k 20letnici ter njenemu predsedniku Lenarčiču, ki je bil ves čas temu na čelu in se mu zahvaljuje za ves njegov trud in delo v korist združenja. Poudarja, da zbornica pazno zasleduje vse zadeve trgovskega stanja in se krepko bori proti vsem oviram, ki se postavljajo trgovini. Tudi delo zbornice pa je odvisno od zavesti trgovcev in od njih složnega in skupnega nastopa.

poročilo predsednika Stanka Lenarčiča

26. oktobra poteče 20 let, odkar je bila ustanovljena naša stanovska organizacija. V Grahovem se je zbralo ta dan pred 20. leti nad 50 trgov in trgovcev iz sodnih okrajev Cerknica in Lož, ki smo po poročilih delegata iz Ljubljane ustanovili »Gremij trgovcev za sodna okraja Cerknica in Lož«.

Ker je bil sodni okraj Logatec tedaj okupiran po Italijanih, je bilo mogoče delovanje gremija razširiti šele v letu 1921.

Na občnem zboru dne 7. avgusta 1921. na Rakeku je pa bilo enotno združenje v celoti potrjeno.

V teku teh 20 let je združenje storilo mnogo za trgovstvo važnih sklepov in akcij. Naj omenim najvažnejše:

Zgraditev telefonske zveze Rakek—Stari trg je eno najvažnejših del. Trgovci so za to telefonsko linijo morali prispevati 75.000 din, ki so se zbrali v prav kratkem času. Akcija za zamenjavo kron v razmerju 1:1 pa žal ni uspela. Akcije glede občinskih aprovizacij pa so se večinoma posrečile in je trgovstvo dobilo vse zakonite pravice. Združenje je sodelovalo pri raznih akcijah za ureditev železniškega, poštnega in cestnega prometa, delovnega časa v trgovskih obratih, ustroja strokovno nadaljevalnih šol, nadalje v monopolskih zadevah, krošnjarstvu itd. Sodelovalo je tudi pri ureditvi obrtnega katastra.

Iskrena hvala vsem, ki ste mi pri tem delu pomagali.

Brez dvoma je v današnjih kritičnih časih ravno trgovstvo oni faktor, ki že pomirjevalno vpliva na ljudi. Trgovina prosperira le v miru, zato odklanja vsak boj in vsako nasilje. Zato mi dovolite, da se spominjam tudi dogodkov poslednjih dni, ko je postala prijateljska in bratska češkoslovaška republika plen svojega močnejšega sosedu. — S tem v zvezi je prečital g. svetnik nekaj odstavkov iz poročila predsednika Zbornice Jelačina na zadnji plenarni seji zbornice.

Tudi mi, ki živimo in delujemo na deželi, vse to vidimo in morda teže občutimo kakor oni, ki živijo v mestu. Kakor je pokazala akademski mladina v Ljubljani, tako naj pokaže tudi obmejno trgovstvo logaškega sreza, da je složno in da želi mir. V tem pravcu naj se razvija naše delo in v znamenju sloge naj se obravnavajo zadeve, ki so danes na dnevnem redu. (Glasno odobranje.)

Nato se odobri zapisnik zadnjega občnega zbora.

Sledi

V preteklem letu se je zgodilo mnogo pomembnih dogodkov. Predvsem moram omeniti veliki trgovski kongres v Ljubljani, katerega se je udeležila tudi velika delegacija tovarišev iz Bolgarske. Kongres je dokazal, da je trgovski stan zelo važen faktor v naši državi.

V Logatcu pa je bil lani tudi redni občni zbor Zveze trgovskih združenj. Vsi udeleženci zbora so bili od naših Logačanov sprejeti tako dobro, da so po vrsti izjavljali, da tako lepega sprejema niso bili deležni še nikjer v Sloveniji. Smatram za svojo dolžnost, da se zahvalim vsem, ki so sodelovali pri pripravih za ta občni zbor.

V pretekli dobi so se izvršile na zemljevidu Evrope važne izpremembe, ki niso ostale brez posledic tudi za našo trgovino. Po zadnji okupaciji Češke bo izvoz Jugoslavije skoro do 50% usmerjen v Nemčijo. Bojimo se, da je naš izvoz že preveč usmerjen le v eno državo in da smo zato prisiljeni uvažati čisto tudi manjvredne predmete.

Lesna trgovina z Italijo

Največje težave groze naši lesni trgovini. Da more Italija kontrolirati izvoz deviz, je Italija centralizirala vso lesno trgovino. Kontingent lesa, ki ga bo Italija uvozila, ne bo kupoval več italijanski trgovec pri naših trgovcih, temveč bo nakup osredotočen na velika podjetja. Pri nas se bo začela v

Komercialna banka d. d. v Zagrebu se likvidira in je bil v zagrebških »Narodnih novinah« objavljen poziv vsem upnikom, da prijavijo svoje terjatve v 6 mesecih.

Praška devizna in valutna borza je začela zopet poslovati.

Poljsko notranje posojilo za izpopolnitev poljskega oboroževanja bo predloženo ljudem v podpis šele 5. aprila, že koncem marca pa je bilo podpisano tega posojila za več ko 60 milijonov zlotov. To je jasen dokaz, da bo doseglo posojilo popoln uspeh.

Na newyorški borzi je bil v petek zelo buren dan. Mnogi vrednostni papirji so padli za 10 točk. Prodaja papirjev je že zavzela paničen obseg. Vsega skupaj je bilo prodanih 3 milijone vrednostnih papirjev. Nekateri delnice so padle na ceno, ki so jo imele lani v septembru.

Rooseveltovo valutno pooblastilo, da sme spreminjati zlato vsebino dolarja, je zbornica s posebnim zakonom podaljšala do 30. junija 1941. Valutni izenačevalni fond ostane. Enako določa predsednik tudi ceno za nakup srebra, ki se pridobi v Uniji.

kratkem akcija za ustanovitev lesne centralne prodajne organizacije in dolžnost vseh naših lesnih trgovcev je, da sodelujejo aktivno pri tej akciji, ker bi mogli sicer biti izločeni. Veliko škodo povzročajo naši lesni trgovini razni prekupei. Zadnje čase smo v tem pogledu prejeli precej prijav, ki smo jih odstopili v nadaljnje uradovanje oblasti.

Padanje konjunktura

v gospodarstvu je povzročilo nazadovanje vse ostale trgovine. Kljub temu pa davčna bremena niso popustila. Nasprotno je izdal minister za finance odločbo, da ostanejo vsa davčna bremena, posebno pridobnina, za naprej neizpremenjena. Letos so odpadle davčne napovedi samo za tiste obrate, katerih promet se je znižal za 25%. Namesto znižanja davčnih bremen smo dobili s 1. julijem znatno povišanje vseh direktnih davkov za 25—33%. Ker gre to povišanje v glavnem za našo narodno obrambo, ne ugovarja temu davčnemu dodatku trgovski stan, ker ve, da je dobra vojska pogoj za stabilne razmere. Želimo pa, da se ta bremena prevale na vse in vsakogar in absolutno ne bo nobenih izjem. Položaj podeželskega trgovca bo s tem davkom še znatno poslabšan.

Največje zlo za podeželsko trgovino je

krošnjarstvo.

Po zakonu je krošnjarjenje v našem srezu prepovedano, kljub temu pa krošnjarji nemoteno prodajajo svoje blago vedno in povsod. Krošnjarji sodejansko danes glavni trgovci z manufakturo, trgovci prodajajo le še podlogo in gumbe. Če bi oblasti krošnjarje, ki jih zalotijo, strogo kaznovali, bi bilo te nadloge hitro konec.

Trgovina z živino je z ozirom na težke predpise večinoma v rokah prekupev in ni izgleda, da bi se to stanje zboljšalo.

Kupna moč podeželja je vedno manjša. Notranjska je bila znana, da je njena gospodarska moč v lesu in živinoreji. Od lesa se je preživljalo direktno ali indirektno skoro 90% našega prebivalstva. Z mehanizacijo prometa se bo pa to stanje močno spremenilo. Vozniki bodo v najkrajšem času popolnoma izločeni, a tudi razni obrtniki, kakor: kolarji, kovači, gostilničarji in ne v mali meri tudi trgovci.

Živimo v resnih časih. Nič ne vemo, kaj nas čaka v bližnji bodočnosti. Zato je potrebna tudi v trgovskih vrstah tesna povezanost, da bomo mogli braniti svoje interese.

Ob zaključku se zahvaljujem za sodelovanje vsem članom. Posebno zahvalo pa moram izreči Zvezi trgovskih združenj in njenemu

predsedniku Vidmarju. Enako se zahvaljujem pa tudi Zbornici za TOI.

Dvajsetletno delo je bilo mnogo krat kronano z lepimi uspehi, želim, da bo tudi naše delo v prihodnjem dvajsetletju plodonosno. (Živahno odobranje.)

Predsednik Lenarčič poroča še o akciji za organizacijo lesne trgovine. Predlaga, da se izvolijo zastopniki lesne trgovine, ki naj zastopajo interese dobro razvite notranjske lesne trgovine.

Sledila je debata o krošnjarstvu. Splošno so poudarjali vsi govorniki, da oblasti premalo strogo pazijo na krošnjarje.

Tainica Marija Kotnik

je v svojem poročilu navedla, da ima združenje 260 članov, od katerih ima 133 članov trgovino z mešanim blagom. V teh podjetjih je bilo zaposlenih 124 pomočnikov in pomočnic ter 32 vajencev in vajenk.

Občasni strokovni tečaj na Rakeku je obiskovalo 5 vajencev in 1 vajenka, obč. str. tečaj v Cerknici 2 vajenca, obrtno nadaljevalno šolo v Zireh 1 vajenec, občo obrtno nadaljevalno šolo v Logatcu pa 3 vajenci in 3 trgovske vajenke. Ostali učenci nadaljevalne šole so bili zaradi oddaljenosti šole brez pouka.

Poročilo tajnice omenja, da se članstvo vedno bolj obrača na združenje v najrazličnejših stvareh. Na vsako vprašanje je združenje vedno odgovorilo. Pri tem je združenje zlasti podpirala Zbornica za TOI, kateri bodi izrečena iskrena zahvala. Prav tako tudi Zvezi trg. združenj.

Poročilo omenja nato škodljivo delovanje krošnjarjev in šušmarjev, slednjih zlasti v lesni stroki.

Poročilo se spominja tudi vseh pomembnejših dogodkov v preteklem letu. Končno navaja tajniško poročilo še podrobnosti o ustanovitvi gremija pred 20 leti.

Računski zaključek

izkazuje 66.977 din dohodkov in toliko izdatkov. Proračun pa izkazuje 20.600 din dohodkov in približno 20.000 din potrebščin. (Sprejeto.)

Za nadzorstvo je poročal gosp. Demšar in predlagal razrešnico, ki je bila tudi soglasno sprejeta. Sledile so

volitve

ter je bila izvoljena naslednja lista:

Predsednik: Stanko Lenarčič; podpredsednik: Ivan Škrlj; člani uprave: Karol Kovač, Anton Kržišnik, Anton Demšar, Alojzij Mlakar, Ludvik Boltin, Otmar Kolenc, Janko Šumrada, Janko Erzožnik, Ludvik Ožbolt, Ivan Zumer; namestniki: Maks Domicelj, Anton De Gleria, Anton Turk, Alojzij Gabrenja, Josip Rus, Filip Potočnik, Edo Pungartnik, Alojzij Baraga, Ana Rupnik, Josip Klammer, Karol Znidaršič, Marija Zajec; nadzorstvo: Ivan Levstek, Alojzij Tomec, Anton Petkovšek; namestniki: Marija Truden, Lado Fatur, Franc Gnezda.

Delegati za občni zbor Zveze so: Stanko Lenarčič, Ludvik Ožbolt, Ludvik Boltin; namestniki: Ivan Škrlj, Franjo Tavčar, Janko Erzožnik.

Častno razsodišče: Gregor Tršar, Maks Domicelj, Zvon. Kopitar.

Predsednik lesnega odseka: Alojzij Gabrenja z Rakeka. (Soglasno sprejeto.)

Predsednik se iskreno zahvali v imenu cele uprave za izkazano

barva, plesira in kemično sniž obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 3

Telefon št. 22-72.

zaupanje in zagotavlja, da bo vedno stal na braniku pravic trgovstva.

Besedo povzame zastopnik Zveze trg. združenj Killer, ki se zahvali za pozdrav predsednika g. Lenarčiča ter izreka tople pozdrave Zveze in njenega predsednika g. Staneta Vidmarja, ki je nujno za držan in ni mogel osebno prisostvovati tej skupščini. Nato poda g. Killer obširno poročilo o akcijah, ki jih je izvedla Zveza v preteklem letu za interese trgovstva. Graja premilo postopanje oblasti napram krošnjarem, omenja za devno osebno intervencijo Zvezinih zastopnikov pri g. banu.

G. Killer je za svoja izvajanja žel navdušeno odobravanje skupščine.

Na predlog uprave se članska doklada za kritje primanjkljaja pobira po odmeri pridobnine in velikosti obrata.

Novoletnih daril in koledarjev se ne sme deliti in bo vsak član, ki bi ta sklep kršil, kaznovan z globo.

Pri slučajnostih se je zlasti obravnavalo o »uputnicah« ter o drugih vprašanjih.

Nato je zaključil predsednik Lenarčič zborovanje.

Zunanja trgovina

Jugoslovansko-nemški lesni odbor bo zasedal od 2. do 6. aprila v Würzburgu. Na dnevnem redu je razprava o cenah, ki jih bodo plačevali Nemci. Na dnevnem redu pa so tudi pritožbe zaradi nerednosti, ki se dogajajo v blagovnem in plačilnem prometu. Šef naše delegacije je inž. Manojlovič, iz Slovenije se udeležijo sestanka gen. tajnik Zveze industrijcev dr. Adolf Golia.

Da bi se povečala trgovina Francije z Romunijo in Jugoslavijo, je francoska vlada znižala carino za jugoslovanske in romunske deželne pridelke za 60%.

Francija je kupila v Romuniji 700.000 ton petroleja in bo kupila še 400.000 ton spirita. Ena četrtina romunske nafte bo šla v Francijo, kar dokazuje, da se je pripisoval nemško-romunski pogodbi prevelik pomen.

Bolgarska trgovinska delegacija odputuje v najkrajšem času v Berlin, da uredi trgovinske odnose s Bolgarske s Češko in Moravsko.

Angleška vlada je sklenila, da dovoli 1 milijon funtov subvencije za nakup tobaka v balkanskih državah. Protest kolonialnega ministrstva, da je v angleških kolonijah tobaka v izobilju, je bil iz političnih razlogov odbit.

Vsak izvoz v Slovaško je ustavljen, dokler se ne sklene s Slovaško posebna trgovinska pogodba.

Izvoz pomaranč v letošnji sezoni iz Palestine je dosegel že 12 milijonov zabojev, za 3 milijone zabojev več kot v istem času lani.

Italijanski uvoz se je v letošnjih prvih dveh mesecih znižal v primeri z lanskim od 2060 na 1486 milijonov lir, italijanski izvoz pa je v istem času padel od 1260 na 1194 milijonov lir. Ker je uvoz nazadnje v mnogo večji meri ko izvoz, se je trgovinska bilanca Italije znatno zboljšala. L. 1938. je znašala pasivnost še 799, letos pa le še 292 milijonov lir.

Proizvodnja celuloze v Italiji se je lani povečala za 21.000 stotov na 386.609 stotov.

Blagovni promet Klajpede (Memel) se je pod Litvo znatno dvignil in sicer uvoz od 1. 1934. z 834.100 oz. 832.600 ton v 1. 1935. na 948.800 v 1. 1936. in 1,1 milijona ton v 1. 1937. Skupna tonaža izvoza skozi pristanišče je v istih letih dosegla 521.900, 615.400, 744.300 in 631.100 ton. Največ se uvaža premoaga, cementa, lesa. V izvozu je les celo na prvem mestu s 73,4%. Izvoz kmetijskih pridelkov pa je bil vedno manjši in je padel od 50% v 1. 1935. na 20% vsega izvoza v 1. 1937.

Otvoritev cestne in avtomobilske razstave na beograjskem velesejmu

V soboto dopoldne sta bili na beograjskem velesejmu zelo slovesno odprti dve razstavi: razstava avtomobilov, ki se uradno imenuje »II. salon avtomobilov« in razstava za ceste in turizem, ki jo je priredilo Društvo za ceste.

Na avtomobilski razstavi sodeluje šest držav, in sicer: Nemčija, Češko-moravski protektorat, Italija, Francija, Anglija in U.S.A. Skupno razstavlja 118 tvrdk.

Razstava je nameščena v paviljonu zapuščine Nikole Spasića. K otvoritvi so se zbrali zastopniki najvišjih beograjskih državnih, cerkvenih in zasebnih ustanov in organizacij. Od tujih poslanikov sta bila navzoča nemški in turški.

Točno ob 11. uri je prišel kraljevi odposlanec polkovnik Poleksić, nakar je pozdravil vse goste predsednik velesejma Milan Stojanović. Najprej je predlagal pozdrav pokrovitelju kralju Petru II., nato pa je pozdravil vse ostale goste. Dejal je, da je bil komaj pred poldrugim letom odprt beograjski velesejem, a danes odpiramo že 5. veliko razstavo. Pozdravlja vse navzoče.

Za njim je govoril o pomenu razvoja avtomobilizma za državo podpreds. avtomobilskega kluba Velizar Janković.

Pred mikrofonom je nato stopil trgovinski minister Jevrem Tomić. Dejal je, da se prizadevanja uprave velesejma popolnoma vjemajo s prizadevanji avtomobilskega kluba. Namen obeh današnjih razstav je propaganda za

dobre ceste in za razvoj avtomobilizma, ki ima za tujski promet vedno večji pomen. Naši državi, ki je glede avtomobilizma zelo zaostala, je ta propaganda še zlasti potrebna. Ker tuji vedno bolj prihajajo k nam v avtomobilih, je večji dotok tujih turistov tudi dokaz, da se naše ceste boljajo. Minister omenja nato olajšave, ki jih je dovolila država za dvig avtomobilizma. Nato se je zahvalil vsem, ki so pripomogli k lepemu uspehu razstave.

Vsi gostje so nato odšli v paviljon I., kjer je nameščena razstava za ceste.

Tu je pozdravil goste predsednik Društva za ceste bivši minister Svetislav Milosavljević. V svojem nadaljnjem govoru je poudaril pomen dobrih cest za tujski promet.

Nato je govoril minister za javna dela dr. Krek, ki je po pozdravu kr. odposlanca dejal med drugim: Zahvaljuje se Društvu za ceste, ker je organiziralo to razstavo. Delo društva je bistveno koristilo izboljšanju in izpopolnitvi našega cestnega omrežja. Cestita društvu k razstavi, ki jasno kaže, kako se more dvigniti naš tujski promet.

Veliki pomen razstave je v tem, ker kaže javnosti v podrobnosti, kako se more pospeševati tujski promet. Prepričan je, da bo dosegla razstava popoln uspeh in s tem proglašala razstavo za odprto.

Nato so si gostje ogledali razstavo ter se o njej izrazili zelo laskavo.

Selitev podjetij iz Maribora

Davčna bremena in težave z uvozom surovin — so vzrok

Vsa javnost Maribora in okolice je razburjena zaradi nameravane selitve tekstilne industrije na vzhod in jug države. Najprej se je veliko podjetje Doctor in dr. spremenilo v delniško družbo s sedežem v Beogradu. Vse blago, ki se proizvajava v Mariboru, se pošlje v Beograd in se bo šele od tam dostavljalo naročnikom. Polagoma se bo, kakor zatrjujejo, tudi obrat tvornice prenesel v Beograd. Vzrok za to selitev je iskati v dejstvu, da so v Sloveniji in zlasti v Mariboru javna bremena za industrijo prehuda in da v okolici Beograda nudijo industriji razne olajšave, ki jih v Mariboru ni deležna.

Velik udarec za tekstilno delavstvo pomenja selitev tvornice E. Zelenka in dr. iz Maribora. Ta tvornica zaposluje skoraj 500 delavcev in uradnikov. Podjetje se je sedaj odločilo, da prenese svojo predilnico iz Slovenije, ni pa še natančno znano, kje bo tovarna odšel obratovale. Po eni verziji se naseli okrog Skoplja, po drugi pa celo v Egiptu, torej na viru najboljše bombaže. Delavstvo predilnice, približno 200 oseb, je že dobilo odpoved. Računajo, da bo v najkrajšem času sledila tudi tkalnica, ki zaposluje še nekaj več ljudi kot predilnica.

Z raznih strani se čuje, da bo

razpolago še precejšnje množine tega važnega plačilnega sredstva. Podjetniki in delavstvo rotijo Narodno banko, naj vendar najde sredstva in pota, da dobe tekstilne tovarne v Mariboru in okolici potrebne devize za uvoz bombaža in prediva. Ako se to v najkrajšem času ne zgodi, bodo podjetja primorana zmanjšati obrat, ali pa ga celo popolnoma ustaviti. V nekatereh tovarnah se je obrat že skril za eden do dva dni v tednu. Delavci imajo zato manjše dohodka, kar se že pozna v gospodarskem življenju Maribora. A. B.

Doma in po svetu

V Zagrebu je bila v soboto konferenca vseh opozicijskih skupin, ki so pri zadnjih volitvah nastopile na dr. Mačkovi listi. Popoldne pa je bila pod predsedstvom doktorja Mačka konferenca kmetsko-demokratske koalicije in beograjske združene opozicije. Po seji je izjavil dr. Maček, da je bila na konferenci znova ugotovljena popolna soglasnost opozicije. Konferenci pripisuje poseben pomen, ker je bila tik pred sestankom doktorja Mačka z min. predsednikom Cvetkovićem.

»Hrvatski dnevnik« reagira na izvajanja »Samouprave« o svobodi tiska. »Samouprava« je namreč napisala, da je prišel čas, da se pusti tisku svoboda v mejah sedanjega tiskovnega zakona. To pomeni, pravi »Hrvatski dnevnik«, da listi te svobode dosedaj niso imeli in da se je proti njim postopalo nezakonito. Tudi min. predsednik Cvetković je v proračunski razpravi dejal, nadaljuje hrvaški list, da se mora tiskovni zakon uporabljati v bodoče bolj liberalno. To ni začudilo, ker je g. Cvetković sam občutil težo nesvobodnega tiskovnega režima in moral v boju proti prejšnjim režimom izdajati nelegalne letake. Sedaj ima lepo priliko, da uvede svobodo tiska. »Hrvatski dnevnik« pravi nadalje, da ne zadostuje samo nov tiskovni zakon, temveč je treba tudi spremeniti zakon o zaščiti države, ki prepoveduje vsako kritiko obstoječega režima. Celotno kritiko na čisto legalen način. Danes pa je potreba po svobodnem razpravljanju o bodoči notranji ureditvi Jugoslavije nujna in zato se mora spremeniti tudi zakon o zaščiti države.

V Zagreb je prišel znani francoski časnikar Jules Sauerwein ter imel daljši razgovor s predsednikom dr. Mačkom.

Nemški notranji minister doktor Frick je dejal na konferenci nar. soc. s tujimi novinarji, da je v Nemčiji okoli 30.000 Slovencev in »Windische«. Pri plebiscitu pa so glasovali za Nemčijo.

Za našega poslanika v Berlinu je imenovan pomočnik zunanjega ministra Ivo Andrić.

Brazilska vlada je sklenila, da otvori v Beogradu svoje diplomatsko zastopništvo.

Italijansko podjetje Cidonio, ki ga finansira neka švicarsko-nizozemska skupina, je predložilo naši vladi ponudbo za regulacijo reke Morave. Hkrati bi se izvršile tudi velike melioracije ter bi se pridobilo zelo veliko plodne zemlje. Vsa

dela bi veljala okoli pol milijarde dinarjev.

Pogajanja v Splitu za nakup vseh premičnin in nepremičnin ter koncesij družbe »Dalmatienne« po družbi »Jugoslovenski celik« so se končala ugodno. Kupnina znaša nad 4 milijone dolarjev.

Novi proračun primorske banovine znaša 66,79 milijona din in je večji od sedanjega za 15,1 milijona dinarjev. Kljub temu pa se ne uvede le ena nova davščina, t. j. vpisnina za gimnaziste, ki bo dala 600.000 dinarjev. Skupne banovinske trošarine bodo dale 1 milijon več, drž. subvencija v višini 12 milijonov dinarjev pa je že zagotovljena.

Velikonočne počitnice na srednjih šolah bodo trajale od 6. do 17. aprila.

Splitška policija je aretirala več oseb, ker so bile zapletene v afero crne borze.

V Bukarešti je bila podpisana romunsko-francoska kulturna pogodba.

Francosko poslaništvo v Bukarešti je povišano v veleposlaništvo.

Večina francoskih politikov se je izrekla za ponovno izvolitev Lebruna za predsednika republike. Lebrun pa se še ni odločil za sprejem kandidature.

Hitler je prišel v Wilhelmshafen, kjer bo spuščena v morje nova nemška 35.000tonska križarka, ki se bo imenovala »Admiral v. Tirpitz«, ki je bil v svetovni vojni zagovornik brezobzirne vojne podmornic.

Slovaška je morala zopet odstopiti Madžarom precej slovaškega sveta s skoraj 150.000 slovaškega prebivalstva. Vse prošnje Slovkov, da bi Berlin interveniral v njih korist, so ostale brezuspešne.

Litovski sejm je ratificiral sporazum o izročitvi klajpedškega ozemlja Nemčiji. Dotična seja sejma je trajala samo 6 minut.

Med Poljsko in Litvo so opazila znatno zblizanje. Govori se že o paktu, ki ga bosta sklenile.

General Monteros, ki zapoveduje nad Madridom, je proglasil nad mestom vojno stanje. Nadalje je izšel ukaz, da mora vse prebivalstvo izročiti orožje. Vsa gledališča so dobila povelje, da s predstavami ne prenehajo. Tudi vsa kinogledališča morajo dati predstave naprej. Vsaka stavka je prepovedana. Svobodna prodaja sadja in povrtnine je spet dovoljena. Imenovani so posebni oddelki, ki preiskujejo mesto. Neprestano prihajajo v Madrid vozovi z živili. Življenje v mestu se normalizira. Delajo se velike priprave za sprejem generala Franca.

Italijanske čete so kot prve zavzele mesto Guadalaharo, kjer so doživeli italijanski vojniki znani veliki poraz. Razobesili so italijansko zastavo, ki je visela čez noč nad mestom. To naj bi bil dokaz, da je italijanski poraz masčevan. Drugi dan so razobesili špansko zastavo. Italijanske čete bodo zasedle vso pokrajino Alicante.

Ustava nove Španije bo baje slovela na stanovski podlagi.

Japonci so anektirali otok Spratley, ki leži med francosko Indokino in otokom Bornom.

Atentati s peklenimi stroji v Angliji se še vedno nadaljujejo.

Teresio Borsalino, znani italijanski tvornikar klobukov in italijanski senator, je umrl v starosti 70 let.

Več tisoč kub. metrov raznega lesa na panju se takoj odda. Kje, pove Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.

Radio Ljubljana

Torek dne 4. aprila. 11.00: Šolska ura: Mitja Ribičič: Pastir Drežec, mladinska igra v 3 slikah. Izvajajo brezpos. učiteljski abiturienti. — 12.00: Naši pevci in pevke (plošče) — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Radijski orkester — 14.00: Napovedi — 18.00: Flavto solo igra Filip Bernard, pri klavirju gđ. M. Gnjezda — 18.40: Spoštovanje in dobrota — pogoj pobožnosti (Fr. Tersegav) — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Deset minut zabave — 20.00: Koncert pevkega zbora »Ljubljana«, dirigent Srečko Koporc — 20.45: Koncert radijskega orkestra — 22.00: Napovedi, poročila — 22.15: Tamburaški orkester (vodi A. Karmelj).

Sreda dne 5. aprila. 12.00: Slavni slovanski skladatelji (plošče) — 12.45: Poročila — 13.00: Napovedi — 13.20: Solistične točke (plošče) — 14.00: Napovedi — 18.00: Mladinska ura: Iz glasbene zgodovine (dr. Anton Dolnar) — 18.40: Naša narodna obramba na prelomu dvajsetletja (prof. Etnib Bojc) — 19.00: Napovedi, poročila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Uvod v prenos — 20.00: Prenos iz ljubljanskega opernega gledališča. V I. odmoru: Glasbeno predavanje (V. Ukmar) — II. odmor: Napovedi, poročila.

Koliko trgovcev gre na letni dopust in odmor?!

1—2%,! Vsi drugi pa se mučijo in delajo brez ozira na zdravje! Zato vsaj doma pijte

RADENSKI ZDRAVILNI VRELEC

Ustega s rdečimi srci, naša najboljšo prirodno mineralno vodo. Zdravje in užitek!